

Szerkesztési útmutató

könyvek megjelentetéséhez a Károli Multidiszciplináris Könyvsorozatban

1. Útmutató a könyvek elkészítéséhez

A *Károli Multidiszciplináris Könyvsorozat* lektorált, magyar és angol nyelvű könyvsorozat. Olyan kéziratok benyújtását várjuk, melyek eredeti kutatást tartalmaznak, és a szerzőjük korábban nem publikálta és nem nyújtotta be őket ezzel egyidejűleg máshova. Követelmény, hogy önálló kutatómunkára épüljenek és a szerző saját eredményei világosan különüljenek el a hivatkozott szerzőkétől.

A kéziratok benyújtási folyamatáról bővebb információk találhatók a „Útmutató a kéziratok benyújtásához” című dokumentumban.

2. Mesterségesintelligencia-alkalmazások felelős használata

A művek szövegének létrehozása önálló munkavégzéssel történhet. Annak eltitkolása, hogy a szerző a tartalom létrehozása során mesterséges intelligencia (MI) eszközt vagy alkalmazást használt, elfogadhatatlan kutatási kötelességszegésnek minősül, szankcionálása a plágiuméval azonos.

Bizonyos esetekben (pl. cím- és ötletgenerálás; szakirodalom-keresés és összefoglalás; szövegek és forrásanyagok rövidítése; írott anyagok strukturálása; grafikák és diasorok készítése) a mesterségesintelligencia-alkalmazások segítségére lehetnek a szerzőknek. Ilyen esetekben meg kell adniuk a mesterségesintelligencia-alkalmazások használatát és annak adatait. Amennyiben az MI mint a kutatás alanya (szereplője) vesz részt a vizsgálatban, vagyis a szerző kimondottan az MI-vel „csináltat” valamit (pl. beszélget vele, válaszokat kér tőle egy kérdésre), abban az esetben is kérjük pontosan megadni a használt MI adatait. Kifejezetten arra kérjük a szerzőket, hogy benyújtáskor és a lektorálás során jelezzék és pontosan írják le a mesterségesintelligencia-alkalmazások használatát (pl. elnevezés, verzió, dátum).

Részletesebb információkat nyújtanak az alábbi útmutatók:

- Az MI mint forrás megadására vonatkozóan az Egyetem szenátusa által elfogadott 63/2024. (VI.27.) számú határozata az „Útmutató a mesterséges intelligencia alapú rendszerek használatáról”
című dokumentum:
https://portal.kre.hu/images/doc/ikt/MI_utmutato_20240628.pdf
- Az Akadémiai Kiadó általános irányelvei a mesterséges intelligencia vonatkozásában:
<https://mersz.hu/egyeb/mi-altalanos-iranyelvek/>

Mivel az MI-alapú alkalmazások némelyike más, emberi szerzők által készített publikációkat használ fel a forrás megjelölése nélkül, felmerülhet annak a lehetősége, hogy az MI által ilyen módon generált szöveg plágiumnak minősül. Ezzel összefüggésben hangsúlyozzuk, hogy a benyújtott művek szerzőinek a kizárólagos felelőssége a tartalom megalapozottsága, valóságtartalma és jogtisztasága.

Kutatásetikai útmutatásként ajánljuk az alábbi dokumentumokat:

- A Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai Kódexe. 2024. https://mta.hu/data/dokumentumok/egyeb_dokumentumok/2024/Tudomanyetikai_Kodex_2024_VEGLEGES.pdf
- Living guidelines on the responsible use of generative AI in research. European Commission, April 2025. https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/2b6cf7e5-36ac-41cb-aab5-0d32050143dc_en?filename=ec_rtd_ai-guidelines.pdf
- The European Code of Conduct for Research Integrity 2023. Berlin: ALLEA. <https://doi.org/10.26356/ECOC> [Magyar nyelven: ALLEA (2023) A kutatási integritás európai magatartási kódexe – átdolgozott kiadás, 2023. Berlin. <https://doi.org/10.26356/ECOC-Hungarian>]

3. Szerkesztési útmutató (formai előírások)

A kézirat terjedelme preferáltan **400.000 és 800.000 leütés között, jegyzetek esetében: 200.000 és 600.000 leütés között** lehet (szóközökkel, a szakirodalommal, az ábrákkal és a táblázatokkal együtt; az ábrák és a táblázatok arányosan számítanak bele a karakterszámba).

Kérjük, a kéziratban ne alkalmazzanak tabulátorokat, kézi szakasztöréseket, kézi sor- és oldaltöréseket, térközt, stílusokat és elválasztást, és az alábbi formai útmutatót kövessék.

A kézirat nyelve: magyar vagy (amerikai) angol.

A kéziratokat Microsoft Word-formátumban, .docx fájlban kérjük beküldeni.

3.1. Felépítés és formai követelmények monográfia, jegyzet esetében

3.1.1. A könyv felépítése

- A szerző(k) neve.
- A könyv címe.
- A könyv szövege fejezetekre és alfejezetekre bontva és számozva (1., 1.1., 1.1.1. stb.), hivatkozásokkal.
- Irodalom.
- Források.
- A könyv végén a szerző(k) neve; munkahelye (intézmény neve tanszékgig bezárólag); e-mail címe; ORCID-azonosítója (<https://orcid.org/...>): TNR 12-es betű (több munkahely megadása esetén a nevek vesszővel legyenek elválasztva); balra zárva.
- Ha a szerző nem rendelkezik ORCID-azonosítóval, kérjük, a kézirat beadása előtt regisztráljon az ORCID oldalán: <https://orcid.org/register>

3.1.2. Formai követelmények

- Betűtípus és -nagyság: Times New Roman (TNR) 12-es betű.
- Sortávolság: 1.
- Fejezetcímek: félkövér (bold), TNR 14-es betű; balra zárva.
- Angol nyelvű címek megadása esetében a kis kezdőbetűs írásmódot kövessék, vagyis csak a címek első szava és a tulajdonnevek legyenek nagy kezdőbetűsek.
- A szöveg tagolása alcímekkel történjen: az alcímek balra zárva, számozva, félkövér (bold), TNR 12-es betűmérettel szerepeljenek. Előtte és utána 1 sor kihagyva. (Ne legyen térköz a sorok között!) Az alcímek számozása decimális (1. 1.1. 1.2.). A számok után pontot teszünk.

- Behúzások: a bekezdések behúzása: normál, 0,5 cm; a közvetlenül az alcímek után következő bekezdés tompa bekezdéssel (behúzás nélkül) kezdődjön. Az Irodalom és Források tételeinek behúzása: függő, 0,5 cm.
- Értelmi kiemelések: **félkövér (bold)**.
- Nyelvi példák a szövegen belül: *kurzív (italic)*.
- Példamondatok a szövegben: ha a szövegben sok példamondat van egy tömbben, akkor a példamondatok előtt és után legyen 1-1 üres sor, bekezdés nincs, balról 1 cm-t behúzva (indentálva), a példák számozva szerepeljenek.
- Könyvcím vagy folyóiratcím a szövegen belül: *kurzív (italic)*, nem kell lefordítani.
- NE legyenek a szövegben rövidítések: illetve (nem ill.), lásd (nem l.). Kivétel: pl. a példák felsorolása előtt, valamint példák után stb.

3.2. Felépítés és formai követelmények tanulmánykötet esetében

3.2.1. A tanulmányok felépítése

- A tanulmány címe.
- A szerző neve.
- A tanulmány szövege fejezetekre bontva és számozva (1., 1.1., 1.1.1. stb.; pl. 1. Bevezetés..., 4. Összefoglalás), hivatkozásokkal.
- Irodalom.
- Források.
- A könyv végén a szerző(k) neve; munkahelye (intézmény neve tanszékiig bezárólag); e-mail címe; ORCID-azonosítója (<https://orcid.org/...>): TNR 12-es betű (több munkahely megadása esetén a nevek vesszővel legyenek elválasztva); balra zárva.
- Ha a szerző nem rendelkezik ORCID-azonosítóval, kérjük, a kézirat beadása előtt regisztráljon az ORCID oldalán: <https://orcid.org/register>

3.2.2. Formai követelmények

- Betűtípus és -nagyság: Times New Roman (TNR) 12-es betű.
- Sortávolság: 1.
- Cím: félkövér (bold), TNR 14-es betű; balra zárva.
- Szerző neve: félkövér (bold), TNR 12-es betű (több szerző esetén a nevek nagyköötőjellel legyenek elválasztva); balra zárva.
- Angol nyelvű címek esetében a kis kezdőbetűs írásmódot kövessék, vagyis csak a címek első szava és a tulajdonnevek legyenek nagy kezdőbetűsek.
- A szöveg tagolása alcímekkel történjen: az alcímek balra zárva, számozva, félkövér (bold), TNR 12-es betűmérettel szerepeljenek. Előtte és utána 1 sor kihagyva. (Ne legyen térföld a sorok között!) Az alcímek számozása decimális (1. 1.1. 1.2.). A számok után pontot teszünk.
- Behúzások: a bekezdések behúzása: normál, 0,5 cm; a közvetlenül az alcímek után következő bekezdés tompa bekezdéssel (behúzás nélkül) kezdődjön. Az Irodalom és Források tételeinek behúzása: függő, 0,5 cm.
- Értelmi kiemelések: **félkövér (bold)**.
- Nyelvi példák a szövegen belül: *kurzív (italic)*.
- Példamondatok a szövegben: ha a szövegben sok példamondat van egy tömbben, akkor a példamondatok előtt és után legyen 1-1 üres sor, bekezdés nincs, balról 1 cm-t behúzva (indentálva), a példák számozva szerepeljenek.
- Könyvcím vagy folyóiratcím a szövegen belül: *kurzív (italic)*, nem kell lefordítani.

- NE legyenek a szövegben rövidítések: illetve (nem ill.), lásd (nem l.). Kivétel: pl. a példák felsorolása előtt, valamint példák után stb.

3.3. Hivatkozás és idézés

3.3.1. Hivatkozás a szövegen belül (szövegközi hivatkozások)

- A szövegben a bibliográfiai hivatkozásokat rövidített formában a név és dátum rendszerben adjuk meg. A könyv végére (illetve tanulmánykötet esetében a tanulmányok végére) kell majd elhelyezni a betűrendbe rendezett hivatkozáslistát (**Irodalom és Források**).
- Ha általában idézünk: szerző és évszám, pl. (Ferenc 2018), (Biber & Conrad 2009). A szövegközi hivatkozások több szerző esetében különbözőek, pl. két szerző esetén: (Tirkkonen-Condit & Laukkanen 1996); több szerző esetén: (Kurz et al. 1996).
- Ha szó szerint idézünk akár szakirodalmi, akár szépirodalmi műből: a szerző neve után következzen az évszám, majd az idézet oldalszáma, pl. (Tóth 2023: 198).
- Ha szó szerint idézünk olyan online szakirodalomból vagy forrásból, amelynek van oldalszámozása, akkor a hivatkozás módja megegyezik a nyomtatott műből való idézéssel, pl. (Ferenc 2018: 188). Ha az idézett online szakirodalomnak/forrásnak nincs oldalszámozása: a szerző neve után következzen az évszám, majd a bekezdés vagy csak annyi, hogy 'web', pl. (Ferenc 2018: web). Egyéb esetekben a „Hivatkozás digitális tartalomra/weboldalra” rész útmutatóját kövessék.
- Több hivatkozás: időrend szerint. Több hivatkozás esetén a központosítás: (Varga 2018; Tóth 2019, 2022; Horváth 2020, 2023).
- Idegen nyelvű (a szövegtől eltérő nyelvű) idézetek esetén a szövegtestben a magyar fordítás szerepeljen, jelezve, hogy a ki fordította (pl. a szerző fordítása). Lábjegyzetben szerepeljen az idézet az eredeti nyelven, a hivatkozás pontos megadásával.

3.3.2. Idézés

- Az idézeteket kérjük idézőjelbe tenni, és minden esetben oldalszámmal hivatkozni rájuk, pl. (Tirkkonen-Condit & Laukkanen 1996: 32). Kérjük, figyeljenek rá, hogy a magyar nyelvű szövegben a megfelelő idézőjelet használják („”).
- Ha az idézetben belül is idézet van, azt hegyével befelé forduló jelpárral (» «) jelöljék.
- A 40 szavas idézetnél nagyobb terjedelmű szöveget különítsék el a folyó szövegtől: előtte és utána egy sort ki kell hagyni és balról 1 cm-t behúzni; ezeket az idézeteket nem kell idézőjelbe tenni.

3.3.3. Hivatkozás az irodalomjegyzékben

- A hivatkozások a szerzők vezetéknéve szerint, betűrendben kövessék egymást, és az összes felhasznált mű szerepeljen a kézirat végén (Irodalom, Források).
- Az irodalomjegyzék (**Irodalom** vagy **References**) csak azokat a szerzőket tartalmazza, akikre a szövegben utalás történt. Az **Irodalom** tételeinek felsorolásában a tudományos művek adatait kérjük megadni.
- Az egyéb felhasznált anyagok adatait (így a szótárakat, adatbázisokat, weboldalakat, továbbá a nyelvi adatok forrását) külön irodalomjegyzékben kell közölni (**Források** vagy **Sources**).
- Egyetlen név, illetve hivatkozás se szerepeljen a szövegben, amely nem szerepel az irodalomjegyzékben és fordítva: egyetlen név, illetve hivatkozás se szerepeljen az irodalomjegyzékben, amely nem szerepel a szövegben.

- A hivatkozásrendszerben (vagyis a tanulmány végén olvasható Irodalomban és Forrásokban) megjelenő tétel felépítése a következő: név, évszám, cím, hely, kiadó. Kérjük, használja az alábbi példákban szereplő formátumot:

4. Hivatkozás nyomtatott kiadványokra

4.1. Könyvek

- Furkó Péter 2021. *An interdisciplinary approach to discourse-pragmatic variation in English*. Budapest: KRE–L'Harmattan.
- Nida, E. A., Taber, Ch. R. 1969. *The Theory and Practice of Translation*. Leiden: Brill.
- Sólyom R. 2020. *Szaknyelvi szemantika: Funkcionális kognitív elemzések*. Budapest: KRE–L'Harmattan.
- Patyi A., Rixer Á. (szerk.) 2014. *Hungarian Public Administration and Administrative Law*. Passau: Schenk Verlag.

4.2. Folyóiratban megjelent tanulmányok

- Pusztai I. 1980. A bécsi terminológiai iskola elmélete és módszertana. *Magyar Nyelvőr* 104(1): 3–16.
- Snell Hornby, M. 2007. What's in a name: On metalinguistic confusion in Translation Studies. *Target* 19(2): 313–327.

4.3. Tanulmánykötetekben megjelent tanulmányok

- Braasch, A. 2006. Exploitation of Syntactic Patterns for Sense Group Identification. In: Corino, E., Marelló, C., Onesti, C. (eds.) *Atti del XII Congresso Internazionale di Lessicografia, Torino, 6–9 settembre 2006. Proceedings. XII EURALEX International Congress*. Alessandria: Edizioni dell'Orso. 133–140.

5. Hivatkozás digitális tartalomra/weboldalra

- Ha van a könyvnek vagy tanulmánynak DOI-azonosítója, kérjük annak megadását is. Ilyenkor a hozzáférés dátumát NEM kérjük megadni.
- Ha digitálisan elérhető cikk vagy más weboldal adatait adjuk meg, az URL után kérjük a hozzáférés időpontjának megadását is: (Hozzáférés: 2025. október 27.),
- Ha DOI-azonosítója és weboldala is van a hivatkozott írásnak, akkor csak a DOI-azonosító megadását kérjük.

5.1. Könyvek

- Fóris Á., Bölcskei A. (főszerk.), Dér Cs. I., Csontos N. (szerk.) 2020. *Nyelv, kultúra, identitás. Alkalmazott nyelvészeti kutatások a 21. századi információs térben II. Pragmatika, diskurzuselemzés, interkulturális kommunikáció*. (A MANYE Kongresszusok Előadásai 12/2.) Budapest: Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789634545361>
- Klaudy K., Robin E., Seidl-Pécs O. (szerk.) *Bevezetés a fordítás és a tolmácsolás kutatómódszertanába I. Általános rész*. Budapest: ELTE FTT – MANYE Fordítástudományi Szakosztály. <https://doi.org/10.21862/kutmodszertan1>
- Vančo, I., Muhr, R., Kozmács, I., Huber, M. (eds.) 2020. *Hungarian as a pluricentric language in language and literature*. (Österreichisches Deutsch – Sprache der Gegenwart Vol. 22.) Frankfurt am Main: Peter Lang. <https://doi.org/10.3726/b16977>

5.2. Folyóiratcikkek DOI-azonosítóval

- Bátyi, Sz., Khelifa, A. 2022. Dynamic motivation of international students in a Hungarian as a foreign language class: longitudinal case studies. *Alkalmazott Nyelvtudomány* 22(2): 105–125. <http://dx.doi.org/10.18460/ANY.2022.2.007>
- Ferenc V. 2018. A magyar tudományos nyelv nyelvökölógiai megközelítésből. *Magyar Tudomány* 179(3): <https://doi.org/10.1556/2065.179.2018.3.6>
- Tóth M. 2023. Noteszlapok a jogi nyelvünk állapotáról szóló vitához. *Glossa Iuridica* X(3): 197–214. <https://doi.org/10.55194/GI.2023.3.11>

5.3. Tanulmánykötetekben megjelent tanulmányok

- Fóris Á., Bölcskei A. 2019. Ajánlások a magyar terminológiastratégiához. In: Fóris Á., Bölcskei A. (szerk.) *Terminológiastratégiai kihívások a magyar nyelvterületen*. Budapest: L'Harmattan–OFFI Zrt. Budapest. 140–164. <https://www.offi.hu/offi-akademia/kiadvanyok/terminologiastrategiai-kihivasok-a-magyar-nyelvteruleten> (Hozzáférés: 2025. május 10.)
- Paulsrud, B. A., Cunningham, U. 2024. Parallelingualism, translanguaging, and English-medium instruction in Nordic higher education. In: Peterson, E., Beers Fägersten, K. (eds.) *English in the Nordic countries. Connections, tensions, and everyday realities*. New York: Routledge. 127–147. <https://doi.org/10.4324/9781003272687-9>

6. Hivatkozás forrásokra

Mivel nagyon sokféle forrás van, pl. szakirodalmi, szépirodalmi művek; szótárak; szabványok; törvények; adatbázisok; internetes linkek cím nélkül, kérjük, hogy:

- szakirodalmi, szépirodalmi mű, szótár esetében úgy hivatkozunk, mint az Irodalom részben; a szabványok címét is kurziváljuk. Az adatok után következik az URL (amennyiben van), nem zárójelben, az URL után nincs pont, majd: (Hozzáférés: 2025. október 27.), pl.:
Ittész N. (főszerk.) 2016–2025. *A magyar nyelv nagyszótára*. Budapest: MTA Nyelvtudományi Intézet. <https://nagyszotar.nytud.hu> (Hozzáférés: 2025. október 27.)
ISO 704:2022 *Terminology work – Principles and methods*.
- Lanstyák I. 2017. *Nyelvi ideológiák (általános tudnivalók és fogalomtár)*. http://web.unideb.hu/~tkis/li_nyelvideologiai_fogalomtar2.pdf (Hozzáférés: 2025. október 27.)
- Magyar Tudományos Akadémia 2021. *A magyar helyesírás szabályai*. (12. kiadás) Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Molnár Cecília Sarolta 2012. Hogyan hivatkozunk? *Nyelv és Tudomány* 2012. április 10. <http://www.nyest.hu/hirek/hogyan-hivatkozunk> (Hozzáférés: 2025. október 27.)
- Paperback Oxford English Dictionary*. 2013. (7th ed.) Oxford: Oxford University Press.
- ha nincs szerző, vagy csak URL van, a rövidítés után pont, majd egyenlőségjel után jön a feloldás:
web1. = A Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai Kódexe. 2024. https://mta.hu/data/dokumentumok/egyeb_dokumentumok/2024/Tudomanyetikai_Kodex_2024_VEGLEGES.pdf (Hozzáférés: 2025. október 27.)
web2. = Globalization and Localization Association (GALA). <https://www.gala-global.org/language-industry/intro-language-industry/what-internationalization> (Hozzáférés: 2025. október 27.)
web3. = Hogyan hivatkozunk internetes forrásokra? *Nyelv és Tudomány* 2013. április 20. <http://www.nyest.hu/hirek/hogyan-hivatkozunk-internetes-forrasokra> (Hozzáférés: 2025. október 27.)

7. Hivatkozás eszközökre, alkalmazásokra

A szoftveralkalmazások és a mesterségesintelligencia-alkalmazások használatát jelezni szükséges. Ez történhet a könyv impresszumán, lábjegyzetben vagy a módszertant leíró részben. (Pl. az adatelemzés Excel / SPSS szoftverrel történt; az adatvizualizációhoz a ChatGPT 3.5 / a Copilot alkalmazást használtuk).

8. Jegyzetek

- Általában kerüljük a lábjegyzeteket. Lábjegyzetet lehetőleg csak feltétlenül szükséges esetben használjanak, például, ha a tanulmány címéhez kívánnak megjegyzést fűzni, vagy ha egy idegen nyelvű könyvből vett teljes idézetet kívánják megadni. A hivatkozott művek adatai az irodalomjegyzékbe kerüljenek, a gondolatokat pedig illesszük bele a tanulmány szövegébe.
- A köszönetnyilvánítást (pl. mely pályázat vagy intézmény támogatta a kutatást) a címhez fűzött lábjegyzetben jelenítsék meg.
- Végjegyzetet ne használjanak.

9. Ábrák (képek, grafikonok, diagramok)

Kérjük, hogy az ábrákat folyamatosan számozzák úgy, hogy a fejezetszám kerüljön a számok elejére (pl. 2. fejezetben 3. ábra száma *2.3. ábra.* vagy *Figure 2.3.* stb.), mindegyiket lássák el önálló címmel, és mindegyikre szerepeljen hivatkozás a szövegben. A számot és a címet közvetlenül **az ábra alatt** középen helyezték el, ne legyen üres sor (TNR 12-es betűméretet alkalmazva)! Az ábrákat a szövegbe beszúrva (nem horgonyozva) kérjük elküldeni, megfelelő felbontásban és formátumban (lehetőleg 600 dpi felbontásban, .png vagy .jpg formátumban).

Példa az ábrák számozására és címmel való ellátására (1. ábra):

1. ábra. Nyomtatott és digitális szótárak használati aránya

Az összes ábrát kérjük benyújtani a kéziratfájlba beillesztve, valamint fájlunként is, egyetlen zipfájlba csomagolva.

10. Táblázatok

Kérjük, hogy a táblázatokat folyamatosan számozzák úgy, hogy a fejezetszám kerüljön a számok elejére (pl. 1. fejezetben 4. táblázat száma *1.4. táblázat.* vagy *Table 1.4.* stb.), mindegyiket lássák el önálló címmel, és mindegyikre szerepeljen hivatkozás a szövegben. A számot és a címet közvetlenül **a táblázat fölött** balra zártan helyezték el, ne legyen üres sor (TNR 12-es betűméretet alkalmazva)! A táblázatokat szerkeszthető formában, lehetőleg nem képként, a szövegbe beépítve kérjük elküldeni, megfelelő felbontásban és formátumban. Amennyiben csak kép van, úgy .png vagy .jpg formátumban kérjük beküldeni.

Példa a táblázatok számozására és címmel való ellátására (1. táblázat):

1. táblázat. A szerzői jelenlét irányultsága angol tudományos szövegekben (Biber et al. 2007 alapján)

Köszönjük, hogy tanulmányát a *Szerkesztési útmutató*-ban foglalt tartalmi és formai szempontok betartásával készíti el!